

מחלות לב בקרב נשים

האם את מקשיבה ללב שלך?

סבטלנה דונסקויה, פרופ' צבי ורד, ד"ר בלה קויפמן, ד"ר דניאלה רחמים כהן, עדנה בר-רצון, ד"ר נטלי לרנר, נטע אמוראי בלקין, ענת לונה בריסקין, טל אלקובי, דפנה דביר, הדס זורבצ'י, ג'ני אגסי, ד"ר ביאטריס חמו, דניאלה צולקר פיריאן, ד"ר אילנה פלדבלום

רקע

בניגוד לסברת העבר, מחלת הלב הכלילית (מל"כ) איננה נחלת הגברים בלבד. מל"כ הוא הגורם השני לתמותה בקרב נשים. מל"כ בנשים לעומת גברים:

- מתבטאת כ-10 שנים מאוחר יותר (אך גם נשים צעירות לוקות בה)
- כרוכה בסיבוכים רבים יותר
- תסמינים לרוב אינם טיפוסיים או ברורים
- לרוב ללא תעוקת חזה
- תעוקת חזה עם תסמיני כאב לא אופייניים (משכם ומיקומם), שאינם קשורים למאמץ, ומופיעים במנוחה ובזמן השינה.
- לאורך שנים, קיים פער משמעותי לרעת הנשים באיזון היפרליפידמיה, המהווה גורם סיכון משמעותי במטופלי מל"כ.
- נכון ל-04.2025: איזון כולסטרול בערכי מטרה $LDL < 70-100 \text{ mg/dl}$ – כ-64% מהגברים לעומת כ-50% מהנשים. שיעור הנשים העומדות בערכים המומלצים $LDL < 55 \text{ mg/dl}$ נמוך יותר. בקבוצת הגיל 45-54 רק כ-35% מהנשים מאוזנות, והשיעור פוחת יותר עם הירידה בגיל. הפער נצפה בכלל המגזרים, קבוצות הגיל והסטטוס הסוציאקונומי (SES).

מטרה

שיפור איזון של כולסטרול במטופלות מל"כ ב-3% אחוזים.

שיטה

תכנית לצמצום הפערים נבנתה בשיתוף מערכי הרפואה, האחיות, קידום בריאות, טכנולוגיות, שיווק, מחקר וסקרים, ואיכות.

התכנית הוטמעה בשנת 2024 וכללה:

- מסע מסרים מותאם אישית (שפה, תוצאה ואבחנה) למטופלות מל"כ הכולל מסרים להשלמת בדיקת שומנים בדם (10,670 בדיקות), איזון ערכי הכולסטרול שאינם ביעד המומלץ והפנייה לרופאה/המטפל/ת במידת הצורך (4,190 מסרים), תוך מיקוד בתסמינים הייחודיים לנשים.
- הדרכת מטפלים ע"י מוביל תחום מחלות לב.
- יום עיון בתחום רפואה לבבית מגדרית עבור רופאי המשפחה.
- קמפיין להעלאת המודעות למחלות לב בקרב נשים: בתקשורת וברשתות החברתיות בהיבטי מניעה, אבחון, טיפול נאות במחלות לב ובגורמי סיכון בקרב נשים. קהל היעד העיקרי נשים בגילאי 35+ מכלל המגזרים, תוך הפעילויות הבאות
- וובינר בהנחיית רופאת משפחה ורופאה קרדיולוגית ברשתות החברתיות (בהשתתפות 1873 נשים).
- כתבות בעיתונות (מותאמות לדוברי ערבית, רוסית ולאוכלוסייה החרדית).
- תכנית רדיו לדוברי רוסית בהשתתפות רופאה קרדיולוגית.
- בשנת 2025 נערכו סקר ומחקר לחקר הפערים המתוארים.

תוצאות

נצפה שיפור בשיעור איזון כולסטרול בחולי לב בכלל האוכלוסייה (58.8% עד 60.4%), ובחולות לב (48.3% עד 49.7%).

מסקנות והמלצות

אנו עדים לתחילתו של תהליך שיפור משמעותי. יש להמשיך ולפעול בהתמדה, מול המטפלים ומול המטופלות לטובת העלאת המודעות למחלות לב בקרב נשים. מומלץ להשתמש בשיטות מגוונות כדי להגיע לקהלי יעד רבים ככל הניתן בקרב מטופלות. מומלץ לגייס שיטות טכנולוגיות שונות לטובת צמצום הפערים.